

KIZMAMAK VE SAMÎMÎ DAVRANMAK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smil'lâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn... Ve's-salâtü ve'sselâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ecmaîn... Ve men tebiahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn. Emmâ ba'd. Fekâlen nebiyyü SAS:

a. Gazab Şeytandandır

Muhterem Kardeşlerim! Allah'ın nasib ettiği zamanlarda her akşam yaptığımız gibi, bu akşam da bir kaç hadis-i şerif okuduktan sonra, tesbihimizi çekelim. Açtığımız sayfanın başındaki birinci hadis-i şerif, Ebu Dâvud (Rh.A)'in kıymetli hadis kitabından alınmış. Peygamber SAS Hazretleri bu hadis-i şerifinde buyuruyor ki:¹

إِنَّ الْغَضَبَ مِنَ الشَّيْطَانِ وَإِنَّ الشَّيْطَانَ خُلِقَ مِنْ

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

¹ Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XII, s.403, no:4152; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.226, no:18014; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XVII, s.167, no:443; Şeybânî, *el-Âhâd ve'l-Mesânî*, c.II, s.605, no:1431; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.VI, s.364; İbni Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.772; İbn-i Asâkir *Târih-i Dimaşk*, c.XL, s.464, no:8151; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XX, s.34, no:3911; Urve ibn-i Muhammed ibn-i Atıyye es-Sa'dî babasından, o da dedesinden.

Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.III, s.113, no:4314; Muaviye ibn-i Ebî Süfyan RA'dan.

Kefü'l-Hafâ, c.II, s.79, no:1806; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.405, no:6567.

النَّارِ وَإِنَّمَا تَطْفَأُ النَّارُ بِالْمَاءِ فَإِذَا غَضِبَ أَحَدُكُمْ فَلْيَتَوَضَّأْ

(حم.د.د.طب.وابن أبي الدنيا في ذم الغضب، عن عروة بن محمد بن عطية السعدي عن أبيه عن جده)

ME. 315 (*Inne'l-gadabe mine's-şeytân, ve inne's-şeytâne hulika mine'n-nâr, ve innemâ tutfeü'n-nâru bi'l-mâi, feizâ gadibe ehadüküm felyetevaddà'*) *Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.*

(*Inne'l-gadabe mine's-şeytân*) “Asabiyet, kızgınlık, sinirlenmek, gazap etmek şeytandandır. (*Ve inne's-şeytâne hulika mine'n-nâr*) Ve hiç şüphe yok ki, şeytan da ateşten yaratılmıştır. (*Ve innemâ tutfeü'n-nâru bi'l-mâi*) Ateş de ancak suyla söndürüldüğüne göre, (*feizâ gadibe ehadüküm felyetevaddà'*) sizden biriniz gazaplanırsa, sinirlenirse, asabîleşirse, tepesi atarsa; o zaman kalksın, abdest alsın!” diyor Peygamber Efendimiz... Bu tavsiye hepimize lâzım!

Şeytan bizim gözümüze görünmüyor ama var... Kur'an-ı Kerim'de geçiyor, Allah istediği kullara da gösteriyor. Belki sizler de bizler de rüyalarımızda görmüşüzdür, ve korkudan dudağımız uçuklayacak hale gelmişizdir. Çok korkunç ve çirkin bir mahlûk ama, insanlar görmediği için, işte böyle dolaşıyorlar ortalıkta... İnsanlar şeytana gidip arkadaşlık da yapabiliyorlar. Asıl simasını görseler semtine uğramazlar, civarında durmazlar; şeytandan kurtulmak için ne yapmak gerektiğini ararlar, nereye sığınacaklarını düşünürler. Ama görmedikleri için, Allah gös-

termediği için, onun tehlikesini de anlayamıyorlar.

İnsanı hakîkaten ahirette çok perişan duruma düşüren bir mahlûk... Vesvese veriyor, aklına kötü şeyler getiriyor, kötü işleri yaptırıyor; ondan sonra karşısına geçip gülüyor insana... Kur'an-ı Kerim'de bildirildiğine göre, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

إِذْ قَالَ لِلْإِنْسَانِ اكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّي بَرِيءٌ
مِنْكَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ رَبَّ الْعَالَمِينَ

(الحشر: ١٦)

(*Kàle li'l-insâni'kfür*,) “Şeytan insana der ki: ‘Haydi kâfir ol, haydi küfrü işle!’ (*Felemmâ kefere*) Kul da şeytana uyup kâfir olursa, küfür fiilini işlerse; (*kàle innî berîun minke innî ehàfu'llàhe rabbe'l-âlemîn*) Şeytan bu sefer der ki: ‘Ben senden berîyim, benim seninle ilgim yok, benim seninle hiç alâkam, ilişkim yok; ben Allah’tan korkarım, alemlerin rabbi Allah’tan korkarım!’ der.” (Haşr, 59/16)

Aldatır, kötü işi yaptırtır; yaptırdıktan sonra da haydi ayıkla pirincin taşını... Bir kere düşen düştü, kırılan kırıldı, olan oldu, ölen öldü; iş işten geçti, günaha battı, çamura saplandı, uçuruma yuvarlandı insan... Ondan sonra, “Benim seninle ilgim yok!” diyor.

Bu şeytan bal gibi var, var ama, işte o ilk başta anlaşılmadığı için insan şeytana uyuyor. “Şeytan insanın damarlarında kanın dolaştığı gibi dolaşır.” deniliyor hadis-i şerifte...

Ve insan bu ateşten yaratılmış olan şeytan denilen mahlûkun tesiriyle, kışkırtmasıyla, tahrikiyle sinirleniyor. Niye sinirleniyor?

Yemek fazla tuzlu olmuş. Haydiii, şangur-şungur masalar, tencereler, tavalalar... Evde bir gürültü, kıyamet kopuyor... Kadın bir tarafa, çocuk bir tarafa, herkes korkudan bir tarafa siniyor. Ne o? Bizim erkek kazak, kabadayı... Kabadayılığı kime karşı yapıyor? Hanımına karşı... Ondan sonra da ertesi gün: “Yâhu hatâ ettim, şeytana uydum. Yâni, bir kere bir sinirlendik. Canım ne olurmuş tuzlu olursa?” diyor.

Meselâ, “Niye yaktın bu yemeğin altını?” gibi, olmadık bir şeyden; veyahut ütü yaparken pantolonun şurası şöyle olmuş, böyle olmuş. Veyahut birisi arkadaşına bir şey demiş, ötekisi çıkartmış bıçağı saplamış, hadi katil olmuş. Yani ufacık laflardan, hiç olmayacak şeylerden..

Sabah namazından sonra çıktık, musafaha ettik Ankara’da... Yaşlı bir amca vardı, Allah rahmet eylesin... Bizim hacı arkadaşlarımızdan bir tanesi ona, “Bayramın mübarek olsun!” dedi. Bir sinirlendi adam, “Vay sen benimle alay mı ediyorsun?” dedi, küplere bindi.

Küpe binmek nasıl şeydir bilmiyoruz ama, cadılar binermiş küpe. Vızzzz, havalarda dolaşmış, cadılık yaparmış, masalların konusu... Yani küpe binmek, çok sinirlenmek mânâsına... Küplere bindi adamcağız. Hacı, az evvel camide beraber namaz kıldık. “Niye sinirleniyorsun?” dedik. Biz anlayamadık yâni niye böyle gazaplandığını... Meğer yılbaşı

yakınmış, o günlerdeymiş; “Bayramın mübarek olsun!” deyince, yılbaşını tebrik ediyor sanmış; “Vay, ben yılbaşını kutlayacak bir insan mıyım? Müslümanım!” diye sinirlenmiş.

Sinirlendiği kimse de ciddi bir insan, yılbaşını filân tebrik edecek bir kimse değil; sakallı, ciddi bir hacı... O da şaşırды ne olduğunu... O, müminin cuması bayram diye cuma sabahında “Bayramın mübarek olsun!” demiş. Onun için iyi bir temennide bulunmuş; ötekisi ters anladı sinirlendi kafasının tası attı. Ondan sonra artık bir sürü gürültü patırtı... Durum iş-işten geçtikten sonra anlaşıldı.

Demek ki, teenniyle hareket edecekti. Birden sinirlenmeyecekti. Sinirlenecek şeyde bile asabi olmayacak müslüman; sakin olacak, vakur olacak, halim olacak, selim olacak; böyle birden parlamayacak.

Parlarsa ne olur? Pişman olur, mutlaka pişman olur. Dünyada da pişman olur, ahirette de pişman olur. Gazap şeytandan olduğu için, şeytan insana hayır yaptırmaz sinirlendirir, aklın kontrolünden çıkarttırır. Efendim haydii... Arabanın freni tutmuyor, bakalım nereye çarpacak? Bir yere çarpacak, bir şeyler olacak ama, “Binmişiz bir alâmete, gidiyoruz kıyamete...” dediği gibi bakalım ne olacak? O hale gelir insan...

Böyle bir durum olabilir mi insanda? Olur. Bazen durup dururken veya durup dururken değil de, haklı bir sebeble sinirlenir insan, kızar. Ali’ye kızar, Veli’den acısını çıkartır. Dışarıda kızar,

evde acısını çıkartır. Evde kızar, dışarıda acısını çıkartır.

Talebeyken ben hatırlıyorum, hocalar pür-hiddet gelirdi ortaokula veya liseye... Tamam, evde kavga etmiş, oradan gelmiş. Talebe anlıyor hemen durumu... “Evde kavga etmiş, şimdi dur bakalım kimden acısını çıkartacak?” filân diye başlardı korkuyla beklemeğe...

Olmaz! İnsan gazaplandı mı, şeytanın kontrolü altına giriyor. Daha doğrusu aklın kontrolünden, imanın kontrolünden çıkmış oluyor. Onun için çare ne? Ne yapacak? Hemen o anda kalkıp gidecek bir abdest alıverecek. Bu hadis-i şerif’te tenbih edildiği gibi...

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِیْ جَعَلَ
الْمَآءَ طَهُوْرًا وَجَعَلَ الْاِسْلَامَ نُوْرًا

(*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm. El-hamdü li’llâhi’llezî ceale’lmâe tahûran, ve ceale’l-islâme nûrâ*) diye abdest almaya başlar. Ağzına, burnuna su verip, yüzünü ve âzalarını yıkadığı zaman, âzalarından her birinden damlayan sularla beraber günahlar gidiyor. Dua edip de böyle abdest aldığı zaman; ohh, hem serinliyor, hem rahatlıyor, hem günahlardan pak oluyor, ibadete hazır hale geliyor.

Gazaplanan insan abdest alacak, yetmezse gusül abdesti alacak. Girecek banyoya, şakır şakır bir duş alacak. Tıbben de güzel... Sinirlendi abdest aldı. Ohh, sakinleşir insan, deliliği geçer yani... O bakımdan hatırınızda olsun, sinirlenmeyin.

“—Elimde değil, bazen sinirleniyorum.”

Peygamber Efendimiz SAS’e birisi gelmiş, nasihat istemiş. Buyurmuşlar ki:²

لَا تَغْضَبْ

حم.خ.ت. عن أبي هريرة؛ حم. والبغوى، والباوردى

2 Buhârî, *Sahîh*, c.XIX, s.74, no:5651; Tirmizî, *Sünen*, c.VII, s.313, no:1943; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.362, no:8729; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.105, no:20776; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.307, no:8277; Begavî, *Şerhü’sSünneh*, c.VI, s.363; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.480, no:9000; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.III, s.25, no:1731; Ebû Hüreyre RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.484, no:16006; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.XII, s.501, no:5689; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.II, s.261, no:2093; Taberânî, *Mucemü’l-Evsat*, c.VII, s.277, no:7491; Hâkim, *Müstedrek*, c.III, s.713, no:6578; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.307, no:8279; İbn-i Kâni’, c.I, s.157; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VIII, s.344, no:25889; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VIII, s.69; Şeybânî, *el-Âhâd ve’l-Mesânî*, c.II, s.351, no:1167; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.XII, s.226, no:6838; Cârîye ibn-i Kudâme RA’dan.

İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.I, s.531, no:296; Ebû Ya’lâ, *Müsned*, c.X, s.51, no:5685; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.175, no:6635; Heysemî, *Mecmaü’z-Zevâid*, c.VIII, s.69; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.308, no:8281; Abdullah ibn-i Amr RA’dan.

Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.VII, s.69, no:6399; Süfyan ibn-i Abdullah esSakafî RA’dan.

Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.X, s.105, no:20067; Ebû Saîd el-Hudrî RA’dan.

Taberânî, *Mucemü’l-Evsat*, c.III, s.25, no:2353; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.36, no:21; Ebü’d-Derdâ RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.III, s.521, no:7708; Câmiü’l-Ehâdîs, C.XVI, s.230, no:16666.

وابن قانع، ع. طب. ك. ض. عن جارية ابن قدامة السلمى؛

ابن أبى الدنيا فى ذم الغيبة عن ابن عمر؛ حم. وابن أبى الدنيا، حب. عن ابن عمرو؛ طب. عن
(سفيان بن عبد الله الثقفى)

(*Lâ tağdab!*) “Gazaplanma, sinirlenme!” buyurmuş. Sinirlenmemeye, sakin olmağa alışacağız. Kolay bir şey değil, zorluğunu biliyorum, zor olduğunu biliyorum amma, sinirlenmemeye, kızmamaya alışacağız, sakin olacağız. Nazik nazik, kibar kibar, sakin sakin konuştuğumuz zaman; sinirlenmekle halledemediğimiz, gazaplanmakla çözemediğimiz çok şeyi çözeriz.

Gazabın Türkçesi, öfkedir. Dedelerimiz çok güzel teşhis koymuşlar. Diyorlar ki: “Öfke ile kalkan, zarar ile oturur.” O öfke ile kalkışın arkasından, mutlaka zarar gelir.

Onun için, Allah bizi nefesine hakim olanlardan eylesin. Şeytana uyanlardan etmesin, gazaplandırmasın, halim, selim eylesin, sakin bir kimse eylesin... Teennî, sükûnet ile işlerimizi halletmeyi, rızasına uygun işleri yapmayı nasib ve müyesser eylesin...

b. İnsanlara Samîmî Davranmak

Bu da mezhep imamı Ahmed İbn-i Hanbel’in rivayet ettiği bir hadis-i şerif. Ahmed İbn-i Hanbel aynı zamanda büyük bir hadis alimidir. *Müsned* isimli bir eser meydana getirmiştir ki, kıymetli, büyük bir hadis koleksiyonudur. Bu kitapta rivayet edilen bir hadisi şerife, Peygamber Efendimiz SAS buyurmuşlar ki:³

³ *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.XLI, s.248, no:44800.

إِنَّ أَحَبَّ عِبَادِ اللَّهِ إِلَى اللَّهِ أَنْصَحُهُمْ لِعِبَادِهِ

(عم. فى زوائد الزهد عن الحسن مرسلًا)

ME. 316 (*Inne ehabbe ibâdi'llâhi ila'llâhi, ensahuhüm liibâdihî*) “Allah’a kullarının en sevimlisi ve sevgilisi, yâni Allah’ın en çok sevdiği kullar, (*ensâhühüm li-ibâdihî*) Allah’ın kullarına ensamîmî, en içten en halisâne davrananlarıdır.” Şimdi bu *ensâhahüm* kelimesini biraz izah edeyim, dilimin döndüğünce: Peygamber SAS Hazretleri bir hadisinde buyurdular ki:⁴

⁴ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.182, no:82; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.XIII, s.107, no:4293; Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.103, no:4126; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.102, no:16988; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.X, s.435, no:4574; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.III, s.72, no:823; Taberânî, *Mu’cemü’l-Kebîr*, c.II, s.52, no:1261; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.323, no:5265; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.432, no:7820; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.VIII, s.163, no:16433; Begavî, *Şerhü’s-Sünneh*, c.VI, s.320; İbnü’l-Ca’d, *Müsned*, c.I, s.392, no:2681; Hamîdî, *Müsned*, c.II, s.369, no:837; İmam Şâfiî, *Müsned*, c.I, s.233, no:1152; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.44, no:17; İbn-i Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.278, no:561; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, c.II, s.226, no:3095; Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.VI, s.460, no:2990; Hatîb-i Bağdâdî,

Târih-i Bağdad, c.XIV, s.207, no:7495; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.XI, s.54; Temîm ed-Dârî RA’dan.

Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.351, no:3281; Taberânî, *Mucemü’l-Kebîr*, c.XI, s.108, no:1118; Taberânî, *Müsnedü’ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.74, no:92; Abdullah ibn-i Abbas RA’dan.

Neseî, *Sünen*, c.XIII, s.106, no:4129; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.297, no:7941; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.472, no:8901; Tahavî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.III, s.474, no:1246; Neseî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.IV, s.433, no:7822; Taberânî, *Mu’cemü’l-Evsat*, c.IV, s.122, no:3769; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.173, no:1171; Ebû Nuaym, *Hilyetü’l-Evliyâ*, c.VI, s.242; Ebû Hüreyre RA’dan.

Dârimî, *Sünen*, c.II, s.402, no:2754; Kudâî, *Müsnedü’ş-Şihâb*, c.I, s.45, no:19; Tahavî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c.III, s.476, no:1248; İbn-i

الدِّينُ النَّصِيحَةُ

(م. عن تميم الدارى)

(*Ed-dînu en-nasîhah*) “Din, tamamen nasihatten ibarettir.”

“—Hâ, sabah akşam boyna öğüt mü dinleyeceğiz? Öf be, nedir bu?” der insan...

Hayır, *nasihat* bizim Türkçe’deki öğüt mânâsına gelmiyor; samimî ve içten davranmak mânâsına geliyor. Halis kalble davranmak, iyi niyetli davranmak, iyiliğini isteyerek davranmak mânâsına geliyor.

Tabii, öğüt veren insan da karşısındakinin iyiliğini istediğinden, ona Türkçede öğüt mânâsı verilmiş. Ama, Arapça’da *nasihat*, öğüt mânâsına değil... Meselâ, Allah’a da nasihatle davranmak diye geçiyor hadiste... O ne demek? Allah’a öğüt vermeye bizim ne hakkımız var, ne haddimiz var, ne aklımız var, ne yetkimiz var; öyle şey olmaz! Ne demek? Allah’a karşı halisâne, samimi, içten, olduğu gibi davranmak demek yâni... İşte kullarına karşı da en halisâne, en içten, en temiz duygularla ivazsız, garazsız davranan kullarını Allah seviyor. İyi niyetli, yâni:

Asâkir, *Mu’cem*, c.I, s.281, no:568; Temmâmü’r-Râzî, *el-Fevâid*, c.III, s.77, no:1076; Abdullah ibn-i Ömer RA’dan.

Buhârî, *Târih-i Kebîr*, c.II, s.10, no:1522; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.IX, s.307; İbn-i Hacer, *Lisânü’l-Mîzân*, c.I, s.466, no:1438; Sevban RA’dan.

Mecmaü’z-Zevâid, c.I, s.263, no:290, 292; *Kenzü’l-Ummâl*, c.III, s.412, no:7196, 7197, 7201; *Keşfü’l-Hafâ*, c.I, s.414, no:1324; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.VII, s.259, no:6253.

“—Ben o arkadaşımı severim, ona karşı iyi duygular besliyorum, iyi niyetler taşıyorum; art niyetim yok, kötü fikrim yok, kötülüğünü istemiyorum, iyiliğini istiyorum.” diyor.

Tamam, işte böyle duygularla dolu olan bir insanı Allah çok sever.

Allah’ın kulları arasında Allah’a en sevimli olan kullar: Allah’ın öteki kullarına karşı en açık kalpli, en samimi, en içten, en candan, en temiz duygularla davranan, bakan kullardır. Yüzüne gülüp arkasından kuyusunu kazıyorsa, önünde eğilip pabucunun altına karpuz kabuğu koyuyorsa, kenara çekilip ayağına çelme takıyorsa, olmaz. Yani, bir taraftan iyi bir şey yapıyor ama; aslında başka kötülükler var... Bu gibi şeylere ikiyüzlülük derler; Allah bunları sevmez. Bu münafıklığın bir çeşitidir.

Müslüman açık kalpli olur. Sevdiğine, sevgisini açıkça söyler. Beğenmediğine, beğenmediği tarafını açıkça söyler. Aslında kulları beğenir de, yani ne olacak? Allah ne güzel yaratmış işte, ne güzel mahlûk yaratmış ki Allah; görüyor, yürüyor, kurmaya lüzum kalmadan yürüyor, kendi kendine düşünüyor, bir şeyler beceriyor.

Bak, bütün bu çevremizde gördüğümüz eserler insanoğlunun eseri... Aferin ya şu insanoğluna, bayağı becerikli bir mahlûk; neler yapıyor! Havada uçan şeyler yapmış, denizde seyreden vasıtalar yapmış, denizin altından giden araçlar yapmış... Cansız vasıtalar yapmış, üstüne biniyor, dehlemeden gidiyor. Bir sürü şeyler... Aferin, yani insanoğlu güzel yaratılmış.

E, sevmek lâzım! Ufak-tefek kusuru varsa, kusurunu samimiyetinle söylersin, düzeltir. Düzeltmezse kusurunu sevmezsin, gene insan olma yönünü seversin, “Bu benim kardeşim!” dersin. İnsan kendi evlâdında kusur görüyor; kendi çocuğunda, kendi ailesinde, kendi arkadaşında, kendi babasında, kendi anasında kusur olabiliyor ama, yine onlarla ilgisi devam ediyor. Onun için, başka insanları da kusuruyla sevmesini öğrenecek.

Yarsız kalmış cihanda, aybsız yar isteyen!

diyor şair. Yani kusursuz bir güzel olsun, hiç bir eksiği, hiç bir gediği olması; öylesini bulamazsın! Ömür geçer biter, öylesini bulamazsın. Her güzelin bir kusuru vardır. Sen onu yeme, bunu yeme; tamam, biz hepsini yeriz. Yani kusursuz arayan kusursuzu bulamaz.

Kusursuz kim? Allah, Celle Celâlühû... *Sübhàna'llàh* derken ne demiş oluyoruz? “Yâ Rabbi, seni her türlü noksandan tenzih ederim. Her bakımdan kusursuz, her bakımdan tam, her bakımdan her güzel sıfatın en üstünü sende... Her noksan sıfattan münezzehsin sen!” demiş oluyoruz.

Güzellerin güzeli Allah, ama kullar kusurlu... Kusuruyla seveceğiz; çünkü, kendimiz de kusurluyuz. Biz birbirimizi biliriz, kusurumuzu hoş göreceğiz. Kimsenin elindekine göz dikmeyeceğiz, kimsenin kötülüğünü istemeyeceğiz. Asıl müslümanlık bu...

c. Mü'minlerin Ruhları

Ebû Hüreyre RA rivayet etmiş, Deylemî *Müsnedü'l-Firdevs*'inde yazmış. Diyor ki, Peygamber SAS Efendimiz:⁵

إِنَّ أَرْوَاحَ الْمُؤْمِنِينَ فِي السَّمَاءِ السَّابِعَةِ يَنْظُرُونَ
إِلَى مَنَازِلِهِمْ فِي الْجَنَّةِ

(الديلمى عن أبي هريرة)

317. (*Inne ervâha'l-mü'minîne fi's-semâi's-sâbiati yenzurûne ilâ menâzilihim fi'l-cenneh.*)

“Mü'minlerin ruhları yedinci semâdadır. Cennetteki makamlarına, köşklerine bakar dururlar. Ah, bir girsek de şuraya, ebedî mutluluğa ersek diye...”

Yukardadır yâni, yedinci semâdadır deniliyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri cennete ilk önce Peygamber Efendimiz'i sokacak, arkasından has kul-ları girecek. Hazret-i Adem dahil, bütün peygamberler, Peygamber Efendimiz'in *Hamd Sancağı* altında toplanacaklar. Peygamberler, siddîklar, şehidler, sâlihler mahşer günü Peygamber Efendimiz'in bayrağı altında toplanacaklar. Cennete ilkönce Peygamber Efendimiz girecek.

“—Ama, Hazret-i Adem'den yaşı küçük; onun torunu, onun evladı, onun nesli...”

⁵ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.237, no:913; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.676, no:42689; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.VII, s.169, no:6049.

Olsun; Allah onu en büyük etmiş. Benî Adem'in, Ademoğullarının, Adem neslinin en şerefli o... Allah-u Teâlâ Hazretleri onu cennete ilk sokacak, sevdiği kulları da onunla beraber, onun arkasından sokacak. Ona cennette *Makàm-ı Mahmûd* denilen ve kendisinden başka hiç bir kimseye verilmemiş olan en yüksek makâmı bahşedecek.

Makàm-ı Mahmûd bir kişiye nasib olacak; o da, Peygamber SAS Efendimiz'e... Ne mutlu bizlere ki, Rabbimiz bizi ahir zamanda dünyaya getirip ona ümmet eylemiş. İnşâallah, sünnet-i seniyyesini tutarak onun şefaatine nail oluruz, onun has ümmetleri arasına gireriz. Kendisinden asırlarca sonra dünyaya geldik, kendisini görmedik dünya gözüyle ama; ahirette inşâallah sohbetine erer, komşuluğuna nail oluruz.

Fâtiha-i şerife mea'l-besmele-i şerif!

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

12. 03. 1988 - Coburg Camii

Melbourne / AVUSTRALYA

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü